

# ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 154 (3253).  
9 июль, 1980 й.  
ЧОРШАНБА  
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.  
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

## 1980 йил плани — 7 ноябрга Ташаббус кенг қулоқ ёйсин!

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети ва Тошкент область касаба союзлари Советида

Тошкент шаҳар партия комитети ва Тошкент область касаба союзлари Совети Улуг Октябрнинг 63 йиллигига қадар ўн икки беш йилликнинг якуловчи йил тошриқларини бажариш бўйича шаҳардаги илгор корхоналар ва таъшилотлар коллективларининг ташаббуси тўғрисидаги масалани кўриб чиқди.

Қабул қилинган қарорда шу нарса таъкидланадигани, Улуг Октябрнинг 63 йиллигига қадар беш йилликнинг якуловчи йили тошриқларини бажариш бўйича Москва илгор саноат корхоналари коллективларининг ватанпарварлик ташаббуси Тошкент шаҳар меҳнат коллективлари томонидан қизғин қўллаб қувватланди. Дош В. И. Ленин турилган куннинг 110 йиллиги шарафига бошланган зарбдор ваҳтан давом эттириш, абраиан комбинатининг монокоруд цехи, «Миконд» заво-

дининг 3-цехи, тўқимачилик комбинатининг нотўқима материаллар участкаси, 3-у завод, мебель ойналар фабрикаси, «Октябрь 50 йиллик» номли тўқувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг 1-цехи коллективлари ва бошқалар Ватанимизнинг пойтахтида турган бу ташаббусни биринчилар қатори қўллаб-қувватладилар.

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети ва Тошкент область касаба союзлари Совети Улуг Октябрнинг 63 йиллигига — 1980 йилнинг 7 ноябрга

лотларига Улуг Октябрнинг социалистик революциясининг 63 йиллигига қадар 1980 йил планини бажариш учун социалистик мусобақани янада кенг қулоқ ёйдирини ва шаҳарнинг барча меҳнат коллективларида бу қимматли ташаббусни оммалаштириш тасвир этилди.

Мааскур қарор район партия комитетлари, тармоқ касаба союзлари область комитетлари, бошланғич партия ва касаба союз таъшилотлари зиммаларига барча жабаҳалардаги ишчи танқидий ёндошган ҳолда аниқлаш қилишни, шу аниқлаш ва ишлаб чиқариш самардорлигини янада ошириш бўйича қўшма тадбирлар белгиланиши ва амалга оширишни оқлайди. Шу билан бирга асосий диққат-этиборни фан-техника тараққийини тезлаштириш, ишлаб чиқариш ички резервларини оқилона фойдаланиш, таъшилотларини кучайтириш, тартиб ва илтимосни мустаҳкамлаш аэвизига маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмининг кўпайтиришга қаратиш лозим. Шунга эришиш керакки, меҳнат коллективлари, барча техника-иқтисодий курашнинг муваффақиятлари билан бирга, «Тошкент оқшом» ва «Вечерний Тошкент» газеталари редакцияларига Улуг Октябрнинг 63 йиллигига қадар 1980 йил тошриқларини бажариш бўйича илгор коллективларининг иш таъриқларини ҳар томонлама ёритиш таълиф этилди.

## Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига КПСС Марказий Комитети Бош секретари СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Леонид Ильич БРЕЖНЕВга

Биз, Ўзбекистон партия активининг КПСС Марказий Комитети 1980 йил июнь Пленуми якуловчи ва республика партия таъшилотининг Пленум қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг қўрсатмаларини бажариш ҳамда КПССнинг XXVI съездининг муносиб кутиб олин соҳасидagi вазифаларига бағишлаган йиллиги катталикларга республика коммунистлари, барча меҳнатчилари номидан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинчи Марказий Комитетига, азиз Леонид Ильич, шахсан Сизга отанин салом йўллайми ҳамда буюк кўп миллатли социалистик Ватанимизнинг иқтисодий ва муҳофаза қудратини мустаҳкамлаш тўғрисидаги долмиш ғамхўрлик учун астойдил миннатдорчилик ва чўқур ташаккур сўзларини илгор этамиз.

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми партиямиз ва совет халқи ҳаётидаги буюк воқеа бўлди. У съезд олди даврида партия таъшилотлари олдига турган вазифаларини белгилаб берди, таъшилотларнинг ўзининг йиллик ишчи режаларини яна бир бор яққол ва ишонарли баҳода намоиш этди, ҳалқларо аҳддорлик ҳамда энг муҳим масалаларига болшевикларча принципаллик билан жавоб берди. Биз Пленумнинг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси наватдаги XXVI съездининг қарорини сийдиқидан қизғин кутиб олдик.

Азиз Леонид Ильич, Сизнинг Пленумдаги гоят ёрқин, чўқур мазмунли докладынгиз таъриқларини соҳасида партия билан совет халқининг янгор программаси, коммунистик қурилишдаги янги муваффақиятлар учун кураш программасидир. Совет кишилари докладынгиз ўзларининг меҳнат гайратини ва сийсий активлигини жўш удрини, партиянинг улдувор режаларини амалга оширишда икдорий ташаббус кўрсатиш учун битмас-туганмас чапма деб билдилар.

Биз, Ўзбекистон партия активининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг қўрсатмаларини бажариш ҳамда КПССнинг XXVI съездининг муносиб кутиб олин соҳасидagi вазифаларига бағишлаган йиллиги катталикларга республика коммунистлари, барча меҳнатчилари номидан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинчи Марказий Комитетига, азиз Леонид Ильич, шахсан Сизга отанин салом йўллайми ҳамда буюк кўп миллатли социалистик Ватанимизнинг иқтисодий ва муҳофаза қудратини мустаҳкамлаш тўғрисидаги долмиш ғамхўрлик учун астойдил миннатдорчилик ва чўқур ташаккур сўзларини илгор этамиз.

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми партиямиз ва совет халқи ҳаётидаги буюк воқеа бўлди. У съезд олди даврида партия таъшилотлари олдига турган вазифаларини белгилаб берди, таъшилотларнинг ўзининг йиллик ишчи режаларини яна бир бор яққол ва ишонарли баҳода намоиш этди, ҳалқларо аҳддорлик ҳамда энг муҳим масалаларига болшевикларча принципаллик билан жавоб берди. Биз Пленумнинг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси наватдаги XXVI съездининг қарорини сийдиқидан қизғин кутиб олдик.

Ўзбекистон партия активининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг қўрсатмаларини бажариш ҳамда КПССнинг XXVI съездининг муносиб кутиб олин соҳасидagi вазифаларига бағишлаган йиллиги катталикларга республика коммунистлари, барча меҳнатчилари номидан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинчи Марказий Комитетига, азиз Леонид Ильич, шахсан Сизга отанин салом йўллайми ҳамда буюк кўп миллатли социалистик Ватанимизнинг иқтисодий ва муҳофаза қудратини мустаҳкамлаш тўғрисидаги долмиш ғамхўрлик учун астойдил миннатдорчилик ва чўқур ташаккур сўзларини илгор этамиз.

## ▲ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА ВАҚТ КУТИБ ТУРМАЙДИ

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари Г. М. Саринсов раислигида шаҳар штабнинг навбатдаги йиллиги бўлиб ўтди. Унда Чилонзор районининг кузги-киши мавсумга тайёргарлиги масаласи кўриб чиқилди. «Таштепосет» ва «Ташгаз» район участкалари ишчилари ёрдамида бу борада бир қанча ишлар қилинди. 21 километрдан иборат иссиқлик тармоқлари капитал ремонтдан чиқарилиб, Пионер, Волгоград, Мухомин кўчалари, 5-7, 17-кўчалардаги буюк тешик ва ишлаб чиқар қувурлар янгилик билан алмаштирилди. Хивинский протездаси яшовчи аҳолининг газ билан мукамал таъминлиги борасида ҳам самарали иш бажарилди. 5-район қозонхонаси жорий ва катитал ремонтдан чиқарилди.

Райондаги уй-жой фондига катта эътибор берилмоқда. 702 та уйда иссиқлик тармоқлари янгилик, профаляктика ишлари бажарилди. Биноларнинг эшиклари тузатилиб, ромларга ойналар солинди, йўлларга ремонтдан чиқарилди. 4ч километрдан ортқ ерга неон чироклари ўрнатилди. Ленин шунга қарамасдан уйларнинг томини ремонт қилиш ишлари янча оқсамоқда. Утган йили аҳоли уйлари томондан чанки ўтганлиги ҳақида қўллаб-қувватлаш қилинди. Шунинг учун бугунги кунда бу борадаги ишларни назорат қилиб бориш керак.

Райондаги саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт таъшилотларидаги билорлар ҳам жорий ре-



## XXII Олимпиада ўйинларининг бошланишига ўн кун қолди

Москвадаги В. И. Ленин номи марказий стадионда XXII Олимпиада ўйинларининг тантанали очилиш маросимининг бўлишига ўн кун қолди. Олимпиада—80 га тайёргарлик ишлари низоҳисига етмоқда. Олимпиада таъшилот комитети томонидан расмий равишда умумжаҳон спорт байрамининг ўтказилишига ҳамма нарса тахт эканлиги эълон қилинди. Ҳар кун Ер шарининг турли бурчақларида Москвага спортчилар, тренерлар, командаларнинг ажиллари, журналистлар, туристлар етиб келишмоқда. Олимпиада кишлоғи аҳолисининг сафитбора кенгайиб бормоқда. Олимпиаданин очилиш маросимини Ўзбекистон пойтахтининг аҳолиси ҳам ҳаяжон билан кутмоқда. Олимпиада ўйинлари Москвада бўлади. Аммо Бутун мамлакат бўйлаб бу йил анжуманга тайёргарлик ишлари давом этмоқда. Бугун биз Тошкент шаҳри меҳнатқашлари ача шу йилки спорт анжуманига қандай тайёргарлик кўраётганликлари ҳақида хикоя қиламиз.

Ҳаммага таниш беш ҳалқали ва Кремль минораси устидаги беш қиррали юлдуз эмолемаси В. И. Ленин марказий музейининг Тошкент филиалига келаятган кишиларнинг эътиборини тортади. Бунинг боиси бор, албатта. Олимпиада ўйинларининг бошланишига санқоний кунлар қолди. Шу бовсдан ҳам Олимпиада билан боғлиқ бўлган воқеалар ҳаммаи қизғинлигида.

«Мана бу суратда Владимир Ильич Ленин Қизил майдонда н у т қ сўзламоқда. Текстини ўқиймиз: «Бугунги байрам биз қандай муваффақиятларга эришганимизни, ишчилар сифида қандай куч-қудрат бор эканлигини кўрсатиб турибди».

В. И. Ленин ўшанда яъни 1919 йилнинг май ойида умумтаълим отрядларининг физкультура парадига қатнашчиларига мурожаат қилган эди. Суратнинг ёнида 60 йилдан кейин олинган Қизил майдоннинг сурати турибди. Бу суратда Москвада бўлиб ўтган замонавий ва муҳташам биналар, Олимпиада иншоотлари, физкультура парадининг қатнашчилари тасвирланган.

Стендаларни қўришни давом эттирамиз. Кўз олдимиздан совет спортининг тарихи бирма-бир ўтади. Совет спортчилари халқаро беллашувларда қатнашиш ҳуқуқини осойлаш қўлга киритганлари. Кўз, Улуг Октябр галабасидан кейин буржуазия дунёси уни бўғиб ташлашга ҳар томонлама ҳаракат қилди.

Шунга қарамасдан 1923 йилда Совет Иттифонининг спортчилари биринчи марта халқаро мусобақаларда шикторик этишди. Улар Штутгарт шаҳридаги қоньонда унинг бўйича ўтказилган жаҳон биринчилигида қатнашдилар. Ушанда голиблар орасида, содани физкультурачилари орасида биринчи бўлиб Яков Мельниковнинг номи тилга олинди. У 500 метр масофага ўтказилган пойғанда голиб чиқди.

Ҳали яндошдаги биронга мамлакат ўз олдида бундай буюк мақсадни қўйган эмас. Кўрғазганин сувда сузаётган, бахтирлик билан тўп ўйнаётган, катта теълика маррага етиб келаятган қуввоқ болаларнинг суратлари яқунлайди. Уларнинг кўллари учун бу маррага етиб кўлиб Олимпиадада йўл очиб бериши мумкин.

«Плакатда эса саҳий Олимпиада айиқчаси кўлиб турибди. С. Элчибекова, В. И. Ленин Марказий музейи Тошкент филиалининг ходими.

Хўр номлар. Бу тасо-дифий ҳол эмас. Ҳозир мамлакатимизда 78 миллион киши, яъни аҳолининг учдан бир қисми физкультура ва спорт билан мунтазам шугулланмоқда. Совет кишисини ҳар томонлама тарққий этишига ғамхўрлик кўрсатиш жамиятимиз ҳаётининг қонун бўлиб қолди. Коммунистик партия, совет ҳукумати физкультура ҳаракатини ривожлантириш, спортни қуналди турмушининг ажрамас қисмига айлантириш учун катта ғамхўрлик кўрсатмоқда. Ҳозир кун тартибига янги вазифа — оммавий физкультура ҳаракатини умумжаҳон ҳаракатига айлантириш вазифаси қўйилган.

Ҳали яндошдаги биронга мамлакат ўз олдида бундай буюк мақсадни қўйган эмас. Кўрғазганин сувда сузаётган, бахтирлик билан тўп ўйнаётган, катта теълика маррага етиб келаятган қуввоқ болаларнинг суратлари яқунлайди. Уларнинг кўллари учун бу маррага етиб кўлиб Олимпиадада йўл очиб бериши мумкин.

- ДАЛА СОВҒАСИ — СПОРТЧИЛАРГА
- ОЛИМПИАДА МАШҲАЛАСИНИНГ ТРАССАСИ БУИЛАБ
- ГТО НИШОНИДАН—ОЛИМПИАДА МЕДАЛИГА

## ЮКСАК ШАРАФ

Бир неча кун аввал Олимпиада алағаси Руминиядан Совет мамлакатига оларасига ўтди. Олимпиада ўйинлари ўтказилган мамлакат территориясига етиб келди.

Олимпиада эстафетасини биринчи бўлиб Молдавия кутиб олди. Ҳар тўр босқичда иборат бўлган эстафета машаласининг республикада Олимпиада алағасига эстафетаси шори остида ўтказилган оммавий мусобақаларда голиб чиққан энг кучли спортчилари олиб ўтишди.

Шу билан бир қаторда машалани олиб ўтишда қардош республикаларнинг номдор спортчилари ҳам иштирок этишди. Уларнинг орасида бир неча халқаро ва Бутуниттифоқ мусобақаларининг совриндори тошкентлик гимнастикачи Оловуддин Отахонов ҳам бор. Ҳамшаҳрини эстафеталда қатнашганлиги учун ўзи кўтариб борган машалани ёлғорлик сифатида олиб қолади.

Алоқа бўлимида ишлаш лозим бўлган илгор мутахас-

сислар шарафли ишга сафарбор этилмоқда. Ўзбекистон ССР алоқа министрининг мухбирига маълум қилишларига, республикамизнинг барча алоқа корхоналари бўйлаб ўтказилган конкурсларда голиб чиққан қилар танлаб олинди. Улар шаҳарлараро телефони, почта иши операторлари ва телеграфчиларидир. Москвага хизматга йўл олган қилар орасида Ш. Раҳимов, Д. Орпиева, Х. Комалова, В. Морозова, С. Хайдарова ва бошқалар бор.

ламоқда. Республика меҳнатқашлари ўн икки беш йилликнинг якуловчи йили планини тўла ва ошираб бажаришни, ишта тушириладиган объектларини ўз вақтида қуриб битказишни, 1981 йилда Ўзбекистон халқ хўжалигининг барқарор ишлашини таъминлашни ўзларининг беш вазифалари деб билдилар.

КПСС XXVI съезди шарафига 1700 талон кўпроқ норуна, қурилиш, колхоз, совхоз, 8700 талон ортқ участка, шех, бригада ва ферма, 300 мингта янги ишлаб чиқариш илгори оширилган социалистик мадбуриятлар қуриб қилиди. Москва қорхоналари коллективларининг 1980 йил планини Улуг Октябр социалистик революциясининг 63 йиллигига бажариш соҳасидagi ватанпарварлик ташаббусини оммалашмоқда. Республикадаги 382 та корхона-хोजирини ўзидеги шу ташаббусга қўшилди.

Совхозларнинг ишчилари, колхозчилар, қиллоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассилари хошор дада ва фермаларда эфир гайрат билан меҳнат қилмоқдалар, қиллоқ хўжалиги экинларини парвариш қилмоқдалар. Улар ўзларининг ширтига, севикли Совет Ватанига қизғин меҳр-мухаббатларини зарбдор меҳнатда намоён этиб, бу йили пахта, дон, сабабоз, поллиз экинлари, узум, мевалар рекорд ва эрта ҳосил этиштириш билан экинларига, гўшт, сўт, тукум ва чорвачилиқнинг бошқа маҳсулотларини еттиштириш аниқ қўйилганлигида лозим ҳамма талбирларини муваффақиятли амалга оширишга янгиликлар.

Республика партия активининг КПСС Марказий Комитетининг, азиз Леонид Ильич, шахсан Сизга отанин салом йўллайми ҳамда буюк кўп миллатли социалистик Ватанимизнинг иқтисодий ва муҳофаза қудратини мустаҳкамлаш тўғрисидаги долмиш ғамхўрлик учун астойдил миннатдорчилик ва чўқур ташаккур сўзларини илгор этамиз.

Ўзбекистон партия активининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг қўрсатмаларини бажариш ҳамда КПССнинг XXVI съездининг муносиб кутиб олин соҳасидagi вазифаларига бағишлаган йиллиги катталикларга республика коммунистлари, барча меҳнатчилари номидан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинчи Марказий Комитетига, азиз Леонид Ильич, шахсан Сизга отанин салом йўллайми ҳамда буюк кўп миллатли социалистик Ватанимизнинг иқтисодий ва муҳофаза қудратини мустаҳкамлаш тўғрисидаги долмиш ғамхўрлик учун астойдил миннатдорчилик ва чўқур ташаккур сўзларини илгор этамиз.

Ўзбекистон партия активининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг қўрсатмаларини бажариш ҳамда КПССнинг XXVI съездининг муносиб кутиб олин соҳасидagi вазифаларига бағишлаган йиллиги катталикларга республика коммунистлари, барча меҳнатчилари номидан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинчи Марказий Комитетига, азиз Леонид Ильич, шахсан Сизга отанин салом йўллайми ҳамда буюк кўп миллатли социалистик Ватанимизнинг иқтисодий ва муҳофаза қудратини мустаҳкамлаш тўғрисидаги долмиш ғамхўрлик учун астойдил миннатдорчилик ва чўқур ташаккур сўзларини илгор этамиз.



ТОНГИ ГАЗЕТАЛАРДА  
● Тошкентдаги «Дустлик» китоб мағазинида отилган кўрғазмада Леонид Ильич Брежневнинг совет ёзувчиларининг Монгол тилига таржимасини қилинган асарлари ва Москвадаги Халқ Республикасининг китоблари қўйилган. Монголда Халқ Республикасининг 59 йиллигига бағишланган

МХР китоби ўн кунлик республика пойтахтида шу кўрғазмадан кўрсатиш билан бошланди.  
● Афғонистон Демократик Республикаси жамоатчилигини ажилларининг катта бир гулланаси республика билан танишмоқда.  
● Мехмонлар. Тошкентнинг диндор сазовор молларини, унинг янги қурилиш районларини кўздан кечирдилар.

## • Терма команга аъзоси АСОСИЙ ТУРНИР ОЛДИНДА

Янгида Москвада бўладиган XXII Олимпиада ўйинлари олдига сув полоси бўйича ўтказилган халқаро турнир низоҳисга етди. Бу турнир Руминия, Куба, СССР-2 командаларини мағлубиятга учратган биринчи СССР терма командасининг галабаси билан яқунланди. Голиб команданин ўйинига муҳкамлаш қилган мутахассилар терма команда составидан энг ёш ишчилардан бири бўлган тошкентлик Эркин

Шағавининг ҳаракатларига юксак баҳо беришди.  
Бу ёш спортчи экиндини 21 ёшга тулди. Эркин ўн йилдан буюв сув полоси билан шугулланмоқда. У болалар, ёшларлар командаларига ўйнади.

Мамлакатимиз терма командасининг тренерлари ватерполчиларимиз Монреалда бўлган Олимпиада ўйинларида муваффақиятсизликка учраганларидан кейин, Шағавига эътибор бера бошлади. Худди ўшанда мамлакатнинг асосий команданинг аъзоси бўлишга эришди. Унинг составига дельтаки парвоз ватерполчиларини қабул қилишга қарор қилинган эди. Эркин тер-

## ЖАҲОН ЧЕМПИОНИ БИЛАН УЧРАШУВ

Шаҳар кинолаштириш бошқармаси Москва Олимпиадасини шарафлагана бағиш қилди кино даргоҳларида бир қатор таъбирларини ўтказишни амалга оширмоқда.

Олимпиада деган учрашув утказилди. Бу учрашувда СССР да хизмат кўрсатган спорт мастери, мамлакат жаҳон чемпиони XXI олимпиада ўйинларининг қумуш совриндори Руфат Рискиев қатнашди. Маълумки, ўзбек ишчиси бокс бўйича ўзининг ажойиб муҳоррати билан шўҳрат қозониб, кўп сонли томошабинларнинг ол-

қилишини олган. Жаҳон чемпиони спорт муҳаббатига қўлаған мақсадига қандай қилди эришганлиги ҳақида гапириб берди. Руфат Рискиев ўзининг спорт ҳаётига бағишлаган «Рингта қаққирлади...» балли фильмиде бош ролини икром этган. Учрашувда ана шу янги фильм томошабинлар диянқатга ҳавола этилди.

Т О Т Л И Н О З - Н Е Ё М А Т  
Сержуеф республикамизнинг болаларига етишган тотли ноуэлематлар Москва Олимпиадасининг натижаларини ва меҳнатчиларини ҳам баҳраманд қилдилар.

Сурхондарё областининг подполковлари еттиштирган қовунарзулардан бир вагон Олимпиада адрессига бўйлаб юнатилади. «Ўзбекирлаш» в правленчеси раисининг ўринбосари Отахонов Махмудови Махмудов мухбирига қуйилганларини гапириб берди.  
— Республика матбубот жамияти ходимлари Олимпиада учун ҳаммаси бўлиб 31 минг 100 тонна сабабоз, 100 тонна 200 тонна мез ва узум етказиб беришни ўз зиммаларига олишди. Шу кунга қадар Москвага юнатиладиган тотли ноуэлематларининг 23 минг тоннага яқин сабабоз, шу жумладан, 15 минг тонна атрофида қарам, 7 минг тонна помидор, 1 минг тоннадан зиёд мевани ташкил этиди.



# КАРИ БОР УНИНГ—ЗАРИ БОР

## КЕКСАЛАРНИ ПАРВАРИШ АСРАЙДИ

Кексаларни эсанг азуу-хурмат Сени ҳам кексагайг эгилар хурмат БИДИЛ.

Инглиз олим А. Поп: «Олам одамдан фарқ қилади, кун сайин одам ҳам ўзидан ўзи фарқ қилади», деб ҳақ тавни айтган. Кун сайин одамнинг ҳаёт таъриби орта боради, ақли пешланади, бинобарин, кекса доно даражасига кўтариллади.

Носир Ҳисар дейди: Ақлнинг дарахти қарилади, чунон Дарахти аёну меваси пинҳон. Кексагай хурмат қилишда тиббий ҳимнат ҳам бор. Хурматда бўлган кекса шодон бўлади, тани соғ бўлиб, узоқ умр кўради. Кўпчилик кексаларнинг афсуски, ўз дара-алами бўлади. Ана шу вақтда меҳрибонлик ҳаводек зарур бўлади.

Кексаларнинг бошланиши даврларида, масалан, аёлларда тахминан 45—50, эркакларда эса 55—60 ёшлардан сўнг аяб руҳий ҳолат содир бўлади, унинг биз климке деб атаймиз. Бу даражасини гармонларнинг функционал сўниш жараёнига оид бўлиб, киши асосан руҳан беқарор бўлади. Бирпасда ҳаётнинг кичик ёки кўпчилиги келиб йиғилди ҳам. Бундай кичиник бадан кизиб ёки совиб, ранги қизариб ёки ўчиб кетади, кечалари эса бедор ўталади.

Катта ёшдаги кексаларнинг бемали, овғини оғрийди ёки бўлма-са, кудого аниқ эсимтайди, кўзи яхши кўрмайди. Бир вақтлар афидек теги бўлган қомат қомандек эгил бошлайди. Ҳақ қушдек енгил бўлса ҳам, вожаиб, оҳиста-оҳиста қўлаб қолади. Бунинг устига уйқусизлик, қабзати, дармонсизлик, қотинчилик қўшиқса, дард устига чиққон деганларидек, кексаларнинг аҳволи баттар ноҳорлашади.

Кексаларнинг мушкуллари осон қилиш мумкин. Ондавий мағлуб муомала, муносабат, муолажаланинг аввали ва афозалидир. Хамшаҳримиз 86 яшар Нурриддин Бурбоновнинг бол-чақа ёки набираларидан бири солом бериб қирар экан: «Буважон, айтгин, нима хизматчи бўлган?» «Нима енгиллик келтири» деб мунтазиб кутиб турди. Бундай сеҳрли сўзлардан кексаларнинг дили нурафон бўлади.

Соғлиғида керак бўлган ота-она, беморлиғида эса, юз чандон меҳр муҳаббатга завоирлар. Бир ёшматой назира шайринг мана



бу шеърини ўқиб, бувисини табаскум-ла мойил қилди:

Омон бўлсин бошингиз,  
Ҳозир қанча бошингиз,  
Давмларин боқингиз,  
Ойимларга ёқингиз,  
Топингиз эртакча,  
Бувингизин чаконгиз.

Бир вақтлар рўзгор тоблган онла бошнинг қариб қолган шуда, юшда бўлайи қолса, у албатта бўшашиб кетади. Кексаларнинг рўзгорда тутган ўринини бўғотмаслик учун, баъзи оилаларда кундалик ҳаракатларга сармояни ундан олишлади. (Ҳаризат учун кексага пул бериб қўйилди).

—Ассалому алайкум, дадажон (ёки бувижон), яхши ухлаб турдингизми (ёки ухлаб яхши тушлар кўрдингиз), фалон нарса (нон, сут, гўшт, қатик...) учун пул бериб (пул берармишсиз).

Шунда кекса хўжайиндек қаддини ростлаб олади. Бир-икки йўталиб олади, уни-бунни суриштирилади, маслаҳат беради, ҳаражатни ҳисоблаб, сўнг пул узатади. Кексада мартаба, истиқбол, умид йўқолмаса бас, у яна рўзгор ишларига аралашиб кетаверади. Бола-чақаларнинг меҳрибонлиги, ваъминлиги, хурмати мушкулни хийла осон қилди.

Юз ёш атрофидаги баъзи бобо-

## САЛОМАТЛИК ҲАҚИДА СУҲБАТЛАР

харакатлар қилиш, пинда ва ота-она, сўзи ва кўнати ошватлар қилиш, сўт-қатик ёниги, асабийлашмаслик, кўп ухлаш ва яхши суриб туриб керак дер эди. Ақрият олимлар (Албуқис, Корноро, Мечников, Павлов) парҳаз буюрадилар. Ҳилолий айтганидек:

Камхўрақлик ҳамма дардга даводир,  
Аслида дардга парҳездан шифодир.

Дарҳақиқат, кексаларнинг овғини озодан бўлиб, сифат зинҳатдан соза, яъни мабали бўлиши керак. Энди тегиридон бақувват эмас, уни алаш ва тежаш керак бўлади. Шовла, ширгуруч, атала, ҳолвайтар, ширчи, лимончи, сўтчи ва шунга ўхшаш ичимликлар меъда, ичак ва юрак томиларини унча уриртмайди, тез ҳам бўлади. Қатикчи (кефир, зардоб) кечас ётти олдидан иччи қони фойдалир. Баъзилар қатикча бир сош шакар қўшиб, жуذا тўри қилишлади. Ҳавончада тайёрланган майиз, ёнгоқ ва новот ҳолваси, сариге ёки асал билан димланган беҳи бир йўла қон томиларга, меъда-ичакларга, шунингдек, ўлка, нафас йўллари ҳам хуш келади. Сабабот (сабзи, шодлом қарам) ва кўнати билан тайёрланган жўжаҳўро ёки қайнатма шўрва ҳам бутун аъзо ва тўқималарга алоқадор бўлиб, кишини дардан фори қилади.

Дармонсизлик, асабинг лавшанилиги, тез-тез дардга қалингиб туриш каби ҳолатлар организмда витаминларнинг етishмаслигини кўрсатиб беради. Демакки, уларнинг (витаминлар беришмаси) аса қарианинг қайғини қон қилади, асаб ва мушаклар мувозаанатини созади, иштаҳа олади, ҳордиқ чинартиради, ухлагани ҳам.

Ҳаракатдан қолган ёки ётти қолган кексага қанда биринчи марта ёғ суртиб, яхшил уқалаб қўйилди (масжас). Уқалаш ҳаракат ўрини босади: томиларда қон равон оқди, килсдор таъминоти яхшиланади, оғрик кезади. Натияжада кекса ўзини яхши сезади. Шарк-ониларидида катталарни уқалаб қўйиш одати азалдан бор ва жуذا ўринли муолажадир.

Шифофор билан ҳамсухбат фарзандлар кекса учун нима зарару, нима фойда дарров оғмоқ бўлади-лар, чорасини қўйилди.

З. ЭГАМБЕРДИЕВ,  
З. ЭГАМБЕРДИЕВА,  
медицина фанлари кандиддалар.

## Буюк сиймоларимиз Шоирни, математикни?

Хурматли редакция! Биз Умар Ҳайёмни рубойи жанрининг пиринири шор сифатида яхши биламиз. Шунингдек, моҳир математик, астроном деб ҳам эшитганмиз, лекин бу ҳақда кенгроқ маълумотга эга эмасмиз. Илтимос, Умар Ҳайёмнинг математика соҳасидаги ишлари ҳақида маълумот берсангиз.

Эрзин АҚРАМОВ, Улугбек ИСҲОҚОВ, студентлар.

Умар Ҳайёмнинг математика соҳасидаги ишлари ҳақида маълумот берсангиз.

Умар Ҳайёмнинг математика соҳасидаги ишлари ҳақида маълумот берсангиз.

Умар Ҳайёмнинг математика соҳасидаги ишлари ҳақида маълумот берсангиз.

Умар Ҳайёмнинг математика соҳасидаги ишлари ҳақида маълумот берсангиз.

Умар Ҳайёмнинг математика соҳасидаги ишлари ҳақида маълумот берсангиз.

Умар Ҳайёмнинг математика соҳасидаги ишлари ҳақида маълумот берсангиз.

Умар Ҳайёмнинг математика соҳасидаги ишлари ҳақида маълумот берсангиз.

Умар Ҳайёмнинг математика соҳасидаги ишлари ҳақида маълумот берсангиз.



СУРАТДА: шаҳримиздаги «Пахтаой» вокаль-эстрада ансамбли коллективининг иштироки. Бу кичкинтойлар коллективининг репертуари ниҳоятда ранг-баранг ва сермазундир.

Умар Ҳайёмнинг математика соҳасидаги ишлари ҳақида маълумот берсангиз.

Умар Ҳайёмнинг математика соҳасидаги ишлари ҳақида маълумот берсангиз.

Умар Ҳайёмнинг математика соҳасидаги ишлари ҳақида маълумот берсангиз.

Умар Ҳайёмнинг математика соҳасидаги ишлари ҳақида маълумот берсангиз.

Умар Ҳайёмнинг математика соҳасидаги ишлари ҳақида маълумот берсангиз.

Умар Ҳайёмнинг математика соҳасидаги ишлари ҳақида маълумот берсангиз.

Умар Ҳайёмнинг математика соҳасидаги ишлари ҳақида маълумот берсангиз.

Умар Ҳайёмнинг математика соҳасидаги ишлари ҳақида маълумот берсангиз.

## Ёш оналар, Сизлар учун АГАР БОЛА УХЛАМАСА...

Меҳринг бир ширар ўнчама бор. У жуذا инқиқ Умар-Умарга йиғилди, кечалари яхши уқламасди. Нима қилсам экан, шу ҳақда маслаҳат берсангиз.

М. АШУРОВА,  
ёш она.

Болалар туғилгани-Улар ясли, бөгча ва дан бошлаб педиагмактабларда ҳам ало-врачлар назоратида ҳида шифоқорлар на-бўлади. Яшаш жойи зоратида бўлади-лар. дари участка болалар Одатда, соғлом тар-саломатлигини тек етган болаларнинг ширли турли касалликларга лари ҳам яхши бўла-чалмаслигини учун эди. Улар ўз вақтида лаш усулларини ўз овқатланади, ўйнайди вақтида олиб боради, ва уқлайди. Улар чу-кур, тинқиқ уқлаша-ди.

Болаларда эса бўлатгани аси бўлади. Улар инқиқ, серҳархаша бўлиб, осан уқлайдилар. Бунга болага ноғўри тарбия бериш, уни та-тайтириб юбориш, кун тартибининг ноғўри ташиқил этиш, ноғўри овқатлантириш сабаб бўлади. Баъзан қорин-га таз йиғилдиши, исиб кетгани ёки сов-қотин, турли юқумли касалликлар ва улар-нинг асоратлари ҳам сабаб бўлиши мумкин.

Л. МИРЗАЕВА,  
педиагголог.

## Шуни айттиш кераки...

Шуни айттиш кераки, баъзи ота-оналар болаларини алдаб, олабун келтири, деб қўриқиб уқлатишади. Масалан, алдаб уқлатишда турли вақтлар бериб, «қўриқиб олиб бераман», «Уқласанг шонқолад бераман деб, ёки қўриқиб «ана бо-бов», «оғ мушқур», «ол бу йиғлоқи болан», «миёв-миёв», «қозир уқол қиламан» дейиш қабиллар. Бу олабунлик сира ҳам қўламас-лик керак. Бу олабун боллага салбий таъсир кўрсатади. Натияжада болалар уқлаётганда чўчиб тушади, йиғлоқи, инқиқ ва ўжар бўлиб қолиши мумкин.

Л. МИРЗАЕВА,  
педиагголог.



Шифоқорларимиз аҳоли сиҳат-саломатлигини муҳофаза қилиш, беморларга намунали тиббий ёрдам кўрсатиш борасида қон нудйириб меҳнат қилишмоқда. Урта Осиё педиагрия институтининг таърих бахаси бўлган 2-стomatология полик-лининиса коллективини ҳам хамшаҳарларимизга яхши медицина хизмати кўрсатиб келмоқда.

СУРАТДА: (чапдан-ўнга) поликлинника стома-тология бўлими бошлиғи Н. Содров, хирург-врач М. Илҳомов ва хамшир Г. Назармухамедовалар беморнинг тишини даволаш пайтида.

М. Нурриддинов фотоси.

## Техника янгиларини ПРИЦЕП ҲАМ ПРЕСС

Тракторчи кабинасидан чиқмай, киночка босди ва унинг ор-тида турган жуذا катта прицеп бортларини мушт ёпилганидек ёниб юборди. Бирин-кетинг учта қомбайн келиб, пахта тўла уч-та бункерин битта чя-гитни ҳам ерга ту-ширмай унга агарди. Яна бир киночка босил-са, бортлар аста-секин кўтарилиб, пахта шиб-буланили ва прицеп ав-томобиль йўлларида қатнаш учун қудай габаритни олади.

Тошкент трактор за-водига ясалган пахта-ни қоп-қанорсиз таши-йишдан янги прицеп шундай ишлади. Унинг сими эскивса-га нисбатан қариб 30 процент оширилди. Прицеп кузов габарит-ларини ўзгартиришга

## ГУВАЛА САТИРИК ҲИКОЯ

Агар бугун нақд олтишга тўлиб, «кўргилди датарси бўл-са», Али Алиевич юбилейини қанақа ўт-казиши ўзи билар-ди-я! Назорати у ол-тишга эмас, бор-ўти 59 га тўлиди. Шунга қарамай «хўжайин»-нинг юбилейига қўл о-стидаги жамини хо-дидларни тўплайиш-га, ҳаммаси ри-соладагидек бўлди: Али Алиевичнинг турта гуласта, ҳар аҳимол-га қарши совға-салом-ларга ўзлақалланган дастак қурси...

Муовин Али Али-евичнинг белига қийиқ-чи қанчалар қўйди-ан! Сиз топган гувалалар би-нинг бахт қасимини бе-заб турибди. Колбу-ки, сиз ирчиқ гува-лани иختиро қилган-гизда ёшгина йиғитча эдилар. Мана, орадан йиллар ўтди. Сиз қачан қанча гува-ларни қашф этдингиз. Мана, биттиси ўзим. Гувалани текис таҳлаш соҳасида олиб борган ишнинг шахсан ўзин-гиз беш бўлдингиз. Мана шу таъарруқ байрам қўнида сизга боқиб умр тиламай. Яна қарсақозлик бўлиб кетди. Юбилей эриб кетди шекалли рўпарадаги стола тур-ган қўлум ичди. Залинган энг охири-да боладан бери ми-янда қулиб ўтирган қўрмисизгина йиғит аллима деб пичир-лади. Юбилейнинг югурдақларидан бири дарров унинг оғизга қаради.

## ЧИННИГУЛ САМОЛЕТДА

Академик Р. Р. Шредер номли богдо-рчилик, узумиқлик ва виночилик илмий-ш-лаб чиқариш бирлаш-масининг гулдари Олимнида—80 учун чиннигул жўнатишга

Умар Ҳайёмнинг математика соҳасидаги ишлари ҳақида маълумот берсангиз.

ТОШКЕНТ ШИРКАЛАР БЮРОСИ

КАТАЛГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

М. ТУХТАСИНОВ: Айтишчи, мулк иж-раси шартномадан му-ддати белгиланмасдан, яъни номълум му-датга ҳам тузиллиши мумкин. Бундай ҳо-ларда тарафларнинг ҳар қансилар иморат-лар ёки турар жой бў-либ ҳисобланган бо-шқа бинолар ижара-га олинишда уч ой аввал, бошқа мулк ижарага олинишда эса бир ой аввал ик-кинчи тарафини оғо-лаштирган бўлсалар, шартномадан ҳар қа-чон бош тортишга ҳа-қ бўлади.

Агар шартнома со-циалистик тартибда му-датга ўргатилган му-датга бўлса ва тарафларнинг ҳар қансилар шартномадан ҳо-қ аёйсини ўзбекистон ССР Гражданлик ко-десининг 306-мод-дасида кўрсатилган му-датлар ўтувчи шартномадан бош тор-маган бўлсалар, ма-зу-р мудатлар ўтши билан тарафлар ўр-та-сидан шартнома бе-кор қилинган ҳисоблана-ди.

Шартномадан бош тортиш тўғрисида оғо-лаштириш шартно-манин ўзи қандай фор-мула тузилган бўлса, шу шаклда яъни оғо-ма ёки ёзма формада қилиниши керак. Ик-кинчи тараф томони-дан оғолаштириш оли-нини оғолаштириш пай-ти — санаси ҳисоб-ланади.

Н. СОИПОВА: Мен бу йил сазкизини си-нфини тугалладим. Ораун чеварлик кас-бини қандай қилиш му-мкинлигини мен ор-зу қилган касбини ўр-ташди?

Жавоб: Эрнарлар, аёллар, болаларнинг қийинлигини тикани-дан тикувчи-моторист-налик ихтисосининг а-ғваламоқчи бўлсангиз, Тошкентдаги 5-техника билим юртига кириб ўзининг нима-ла маслаҳат берамиз. Бу турар маскани Б. Хмельницкий кўчаси-да 55-уйда жўйлаш-ган.

З. БОБОВА, Р. ЮСУПОВА: Бизларга уй-жихозларни стра-хованидан ўтказиш шарт қандай маълум-от берсангиз.

Жавоб: Маълумки, ҳар бир киши ўз уни-инг замонавий мебо-лар билан жиҳозлаши, ўзи содан китоблари, ти-ла-лар, телевизор, хо-лодчилик, кир ювди-ши машина, зарур уй-рўзгор предметларини сотиб олишга жу-да кўп меҳнат ва вақт сарфлайди. Афсуски, қандайдир тасодиф ҳо-диси—ёниги, иситиш системасидаги авария-лар ана шу мол-мулк-ка янги етказиши мумкин. Шундай ҳо-ларда уй жиҳозларини страхованидан ўтказиш зарур ҳар бир киши учун жуذا фойдали-дир. Госстрах белги-ланган шартномага қу-ра етказилган зарарни қоплаш учун стра-ховани суммаси миқсо-да пул тўлайди. Уй жиҳозларини истаган киши страховани қилиш мумкин. Аммо у буюмининг қан-қини қийматли ошмасли-ги лозим. Шартнома эса икки ойдан ўн бир ойнача ва бир йилдан беш йилгача му-датда тузилди. Туловлар бир йилга страховани қий-матининг ҳар 100 су-мига 10 тийиндан 25 тийингача ҳажмида, қишлоқ жойларида 15 тийиндан 30 тийингача тўлаб борилади. Бун-да яшаш жойи ва мол-мулкни сақлашдан би-нонинг ёниги ча-дмаллиги ҳисобга олинади.

Уч йил ва ундан ор-тиқ му-датга стра-ховани қилинган таңдир-да тулов қийматининг 10 проценти ҳажмида сикнда берилди.

Шартномадан янги жойи ёни иш жойи-ни Госстрах инспекция-си ва страховани агентлигида тузиш мумкин.

Редактор С. М. КАРОМОВ.

3 ЮШКЕНТ БЕЧ ОШОМИ

Ҳ. ХАМИДОВ.

9 ИЮЛЬ, 1980 Я.

